

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

*Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.
Un număr 3 lei.*

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petrin-
genar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghia

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Principiile școlii active.

Până bine decurând, școala activă era mai mult o lozincă. Azi pășește spre realizări practice. Programul conferențelor didactice e îmbibat până la saturație de principii, practica școlii active. Fapt îmbucurător. Eram obișnuiți cu o oficialitate, care-și finia de datorie să tempereze entuziasmul pentru reforme.

Școala activă a străbătut multe drumuri, cărări și cărărușe până a ajuns la stabilizarea de astăzi, ca să folosim o vorbă curentă.

a) Nu e valabilă o școală a muncii, cu munca impusă, cu caracter utilitar.

b) Nu e valabilă o școală jucărie cum s'a încercat a se realiza școala activă.

Principiile școlii active, nu ne cer să întoarcem școala de azi pe dos. În lumina doctrinei lui Rousseau, Pestalozzi și Froebel ne îmbie un spirit nou, o orientare, ce derivă din texte vechi, în înțelesul lor adevărat.

„Lăsați să se desfășoare liber facultățile și dispozițiile primitive ale fiecărui elev. Ori ce dispoziție manifestată de elev ne servește cu indicații necesare spre a fi bine educat. Respectați caracterul particular al elevului. Învățătorul e factorul *exterior* de educație. Metodele tind către a influența mai puțin pe copil și a-i servi mai mult, bineînțeles în cele bune. (Pestalozzi.)

„Orice progres se face numai prin o acțiune voluntară a copilului însuși. (Froebel.)

Rousseau în educația lui Emil are oroare de cărți „în loc de-al ineca între cărți, dacă îl ocup într'un atelier mânilor sale lucrează în folosul spiritului“.

Noi am dezvoltat un învățământ, care se adresează numai unei singure facultăți a spiritului, memoriei, cu stereotipul: mânilor pe bancă, ascultați și imaginați. Învățătorul se frământă, e activ, elevul tace și ascultă, e pasiv.

Ca să fie și elevul activ facem apel și la celelalte facultăți spirituale, cum e *puterea de judecată*. Un elev cu memorie bună, însă puțin înzestrat cu putere de judecată, în școala noastră pasivă va avea parte de satisfacția ce o dau notele bune ce i se înscriu mereu în catalog. În viață, succesul nu va fi al lui, va fi al celui mediocru, cu note mai slăbuțe. Are memoria slăbuță, însă Dumnezeu i-a făcut parte de putere de judecată, care hotărăște mai mult în calea vieții decât memoria. Iată de ce elevi buni nu se afirmă după ce au părăsit băncile școlii.

Școala activă nu se mulțumește numai să cultive memoria, ci pune la contribuție toate facultățile.

Una dintre facultățile care deosebește mult pe oameni în lucrările lor e *forța creatoare*, pe care școala pasivă nu a căutat s'o recunoască la elevi și s'o cultive, ci de-a dreptul a năbușit-o, și numai afară de școală și-a luat avânt.

Profesorul de școală pasivă n'a cunoscut pe elevul Eminescu, când i-a spus, că nu se va alege nimic de el, condamnarea lui isvorită din obicei ori ignoranță, nu l-a împiedecat pe Eminescu să rămâne în amintirea noastră geniul neamului românesc. Lui Pestalozzi însuși, când era copil de școală, i-au pus pe frunte stigmatul incapacității. Câte alteilde ne servesc biografiile oamenilor mari.

În școala activă învățătorul e un inspirator al copilului, dă explicații copilului, care e deprins să i le ceară. *Copilul* să lucreze cu spiritul și fizicul său, influința învățătorului să fie invizibilă. Vrem să avem creația copilului, originală, fie și trunchioasă, primitivă, dacă e proprie e de valoare. Copilul trăiește faza omului primitiv, care locuia în peșteri ori în vârfuri de arbori. Viețuiește în el particularitatea ancestrală, se joacă de-a ascunsele, ca omul primitiv care se ascundea în peșteră de frica fiarelor, ori îi place să se suie pe scară, ca omul primitiv în arbori. În ciaturile de odihnă omul primitiv sgăria păreții afumați ai peșterii în fel de fel de chipuri și imagini, copilul prinde cărbunele în mână și zugrăvește păreții casei, ușile, pentru care lucru foarte mult ne supărăm.

Fiind vorba numai de principiile școlii active, nu vreau să

mă pierd în amănunte, cari au însă valoarea lor la practica școlii active, sunt mulțumit dacă mi-a succes, în cele de mai sus, să schițez câteva puncte cardinale de plecare către realizarea școlii active și închei scurta-mi expunere cu sinteza școlii active:

1. activitate *spontană*, care stă la baza muncii copilului.
2. satisfacerea *poftii de a ști*, care îl îndeamnă pe copil să pue întrebări.
3. trebuința de *o crea*, care se manifestă la ori ce copil sănătos.

Toma Cocișiu.

Manualul didactic.

— Câteva constatări și criterii —

de Jer. Ciunganu, inv. dir.

Cercetând marea noastră de manuale didactice, nu observ vreo deosebire esențială în alcătuirea lor; ba chiar te izbește acea uniformitate stereotipă de cari sufer aproape toate și care-ți dă impresia că toate manualele noastre ar fi de acelaș autor. Scurt: aproape toate manualele noastre școlare sunt lucrate după acelaș calapod și mediocritatea e însușirea lor de căpetenie.

Cu începerea unui oarecare an școlar, un nou grup de autori își anunță apariția manualelor lor „excelente”. Te întreb: Care va fi cauza pentru care acești domni au făcut pe autorii? Desigur, îți zici, vor fi adus vreo inovație ce va însemna un real progres față de ce s'a scris până aci, dar crudă e desamăgirea când cercetezi și vezi că acești autori nu contribuie cu nimic la ameliorarea metodelor existente. Vreți apoi și recoman-dare? Autorii, alături de întinsele titluri ce posed, (fost inspec-tor, fost ministru etc.) pun adeseori extrase din „elogiile” Comi-siei de aprobar — niște vorbe goale, dar bine ticluite și sună-toare ca polobocul din fabulă.

Dacă refacerea sau modificarea manualelor este o notă rea pentru autori, în schimb „aprobarea fără nici o modificare” e titlu de glorie pentru ei. Iată curentul tradiționalist sau „cla-sic” în literatura noastră didactică, cum îl numește un domn dela Rev. „Ideia”.

Incercările inovatoare ale unor autori insuflețiți de ideile noi ce animează studiul copilului deschid o eră nouă în amin-tita literatură; însă până la selecționarea manualelor noastre pe bază de calități și liberă alegere mai va, — și aceasta pentru următoarele motive.

1) Manualele nu se cunosc decât din laudele nemeritate ale autorilor. Între multele reviste pedagogice ce avem încă nu

cunosc una care să întreprindă critici obiective cari să orienteze pe membrii corpului didactic, cum făcea s. ex. „Foaia pedagogică“ dela Sibiu de acum 30 de ani.

2) Dar cunoașterea nu e suficientă pentru selecționarea de care vorbesc; căci circularele și ordonanțele ministeriale „pentru înfrânarea abuzurilor“ cu recomandarea sunt destul de elocvente în această privință. Fapt sigur e că unii învățători folosesc drept criteriu în alegerea manualelor jurisdicția autorilor. Nu doar că n'ar fi libertate garantată, ci pentru că „se tem bieții de vreo mizerie“, după expresia destul de caracteristică a unuia. Unii așteaptă cu multă nerăbdare ordinul ministerului care să oprească introducerea manualelor organelor de control în circumscripția unde acestea funcționează. Nu-i vorbă, mințile înguste se impacă ușor cu extremele și exagerările, căci aceasta stupidă dorință dacă va fi realizată, ne va face desigur să privim cu jînd la manualul cel bun, pe care nu-l putem adopta pentru că am avut nenorocul ca autorul să ne fie superior.

Câteva condiții ce trebuie să întrunească un bun manual.

1. *Cartea de citire.* — Bucățile să fie potrivite ca întindere cu capacitatea elevilor; altfel nu vom realiza nici când citire fluentă. Imi sunt cunoscute manualele unui eminent pedagog, care întrebuițând peste tot povestirea ca mijloc de intuiție, înjghebează chiar în A. B. C. bucăți chilometrice. Fondul moral al bucăților să se evidențieze chiar din cuprins, adevă morală să nu fie trasă de păr. — Bucățile de memorizare să fie alese din cei mai buni autori, iar nu creații sterpe de ale autorilor manualului. — Abecedarul, întâia carte de citire, să aibă literile de tipar paralele cu cele de mână ca să evităm *mecanizarea*. Cu un astfel de A. B. C. mecanizarea nu poate avea loc, deoarece copierea după literele de tipar presupune cunoașterea lor iar nu imitarea cum e cazul la cele de mână.

Istoria și Religia să fie tratate fără abstracțiile obișnuite cari îngreuiază priceperea textului. (Ex. popor nomad, barbar, crud, sângeros, rășboinic, pașnic, răbdător, etc.) Aceste abstracții se vor întrebuița cu rezerve și numai după ce intuiția s'a făcut prin exemple și lămuriri.

E bine ca Științele Naturale să fie tratate după forma experimentală — personală, adevă descriind cercetările, experiențele sau străduințele unui oarecare copil dornic de-a pătrunde tainele lucrurilor.

2. *Gramatica.* — Va cuprinde exerciții gradate, va avea exemplele luate în jurul aceluiaș subiect, iar la început compunerile vor fi ajutate de tablouri cari vor fi descrise de elevi (în felul gramaticilor noi ale d-lui Nisipeanu).

3. *Aritmetica.* Intuițiile matematice presupun o mulțime de cazuri concrete, de aceea aritmeticele cele mai bune vor fi

cele mai bogate în ilustrații, cari mai au avantajul că fac studiul acesta rece interesant. Cine nu cunoaște aritmeticele minunate ale dlui Biciulescu? — Manualul să cuprindă probleme din domeniul vieții și să nu se uite cele de cercetare personală.

4. *Geografia.* — Desigur cel mai minunat manual de geografie e natura și aceasta trebuie să se folosească cât mai mult posibil. Dar unde nu se poate ne vom folosi și de copii, cum e harta sau vederile. În deosebi ilustrația e cea care înlocuiește intuiția în natură; deci ferți-vă de geografiile sărace în ilustrații. Dar peste tot, ilustrația joacă un rol foarte însemnat în cartea de școală; „astăzi *imaginea e regină*. Trăim în secolul fotografiei; în jurnale, în reviste, imaginea ne lămurește cea dinlăi; textul nu vine decât la urmă. *Căci timpul lipsește* și pentru a lua cunoștință de cuprinsul unui articol e cu mult mai ușor să prinzi senzual evocator al unei imagini în câteva secunde, decât să-ți chinuiești ochii câteva minute, citindu-l.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizați.

No. 26—1928.

Asociația învățătorilor, secția jud. Alba.

Cătră toți învățătorii și învățătoarele acestui județ.

Pecăt de important este principiul indentității înțelesului noțiunilor, pentru progresul cultural al omenirii, prin continuitatea care o asigură pe atât de necesară este solidaritatea la afirmarea unei forțe. În consecință dela cele mai mici până la cele mai mari manifestări de viață se fac organizări în numele solidarității.

Funcțiunile sufletești ale individului-om, se asociază și crează unitatea conștiinței individuale, temeiul puterii de apercepțiune. Mai multe unități de conștiințe individuale unindu-se, dau conștiința socială, care îndrumă singuraticile unități de viață la o strânsă colaborare, pentru prosperarea ansamblului în folosul organismului ca și a părților cari îl compun.

În angrenajul de viață al statului nostru, noi învățătorii prin resortul cel deținem, în urma sublimiei misiuni apostolice, ce avem de îndeplinit, dela cari noi generația de azi, nu ne putem sustrage, fără riscul de-a ne certa odată cu conștiința noastră și de-a atrage asupra-ne sentința de condamnare a viitorului, avem mai multă lipsă de solidaritate, ca orișicari alți funcționari.

Prin rostul aleșilor noștri, centre de organizație, ne-am organizat în Asociația noastră, a învățătorilor, împărțită pe secții. Forța acestei Asociații este în funcție de felul cum fiecare secție înțelege să-și îndeplinească datoria, precum și forța secției este condiționată de atitudinea fiecărui membru în parte, față de ea.

Ca simbol al solidarității noastre, dătătoare de forță, carea singură ne poate da putința de-a ne putea afirma ca corporație vrednică de respect, Asociația nu poate reprezenta mai mult decât îi dăm noi, unul fieștecarele prin solidaritatea noastră cu ea, în toate privințele.

Nu poate nimeni contesta dreptul acestei tinere Asociații, de-a se putea mândri cu realizări însemnate pe terenul revindicării drepturilor noastre, dar am îndrăzneala s'o spun, că dacă solidaritatea noastră ar fi fost și mai mare, s'ar fi putut realiza și mai mult.

Sunt multe piedecile cu cari în trecut a trebuit să lupte Asociația noastră. Amintim una de ordin intern, în funcție numai de noi înșine, care trebuie înlăturată.

Dacă sunt lucruri, cari pentru a fi văzute plastic, trebuiesc să aibă umbre și penumbre, plata regulată a cotizațiilor către Asociație, dau într'o oarecare măsură plasticitatea solidarității noastre cu ea.

Ceice au avut această sarcină, cunosc greutățile acestor încasări, cari din o sumedenie de considerații se puteau face numai la anumite ocaziuni și foarte defectuos.

Pentru evitarea multor inconveniente, ce puteau naște din asemenea operațiuni grele am cerut în vară, D-lui revizor, să intervină la Inspectorat pentru ordonanțarea reținerii cotizațiilor pe statele de plată. Răspunsul ne-a fost că trebuie să cerem membrilor declarații de învoială la asemenea rețineri. Astfel comitetul Asociației în ședința sa din 14 August, în Alba-Iulia, ocupându-se și de această chestie, a deciz a se ruga Revizoratul să exopereze aceste declarații, lucru, carele este în curs.

Din sentimentul emanat din calitatea, care a trebuit s'o primesc, ca să nu fiu judecat că m'as sustrage dela datorie, invit colegial pe toți învățătorii și învățătoarele, să subscrie acelea declarații și să le restituie Revizoratului, pentru a fi anexate acului de cerere a ordonanțării în chestie.

Asociativă cu ceice în numele solidarității pornesc acțiuni, pentru a ne spori forța de care avem trebuință!

Sebeșel, la 7 Octomvrie 1928.

Președinte :
Alexandru Duvlea

No. 2936— 1928.

Către toate școlile minoritare din județ.

Obiect: *Trimiterea tabloului nominal al elevilor înscriși.*

Cerem să ni-să trimită de urgență intrucât nu ni s'a trimis până acuma tabloul nominal al elevilor înscriși la școală pe anul 1928—1929. Acest tablou va conține următoarele rubrici: 1 Nrul curent. 2 Numele și comunele elevului. 3 Locul nașterii. 4 Ziua, luna și anul nașterii. 5 Clasa. 6 Religiuinea. 7 Naționalitatea. 8 Observații!

No. 2477—1928.

Către direcțiunile școlaelor primare minoritare.

Obiect: *Învățătorii cu limita de vârstă să-și reguleze drepturile la pensie.*

În baza ordinului Onor. Minister No. 94.386—1928, punem în vedere tuturor Direcțiunilor școlare dela școlile *minoritare* din județul nostru, că toți acei învățători, cari până la data de 1 Septemvrie a. c., au împlinit limita de vârstă, să-și reguleze drepturile la pensie, urmând ca locurile vacante să fie ocupate prin titulari calificați, îndeplinind condițiunile legii.

No. 2934—1928.

Obiect: *Conducerea elevilor la biserică.*

Am constatat, că unii învățători nu execută regulat dispozițiunile cuprinse în Art. 113 din Regulamentul pt. aplicarea legii inv. primar. Punem deci în vedere tuturor, ca să satisfacă întru toate acestor dispozițiuni. În urmare Dumineca și sărbătorile ținute de școală, învățătorii vor duce elevii la biserică spre a asista la serviciul divin și a forma corul bisericesc.

Lipsirea elevilor și a învățătorilor dela aceasta îndatorire se va socoti ca absență nemotivată și va atrage după sine amenda cuvenită.

Obiect: *Predarea religiunii.*

Nr. 2933—1928.

Studiului religiunii trebuie să i se dea cea mai mare importanță în școala primară. În consecință directorii școlari sunt s rict îndatorați ca să se îngrijească dela începutul anului școlar de personalul care va preda studiul religiunii în școala lor. În cazul, când studiul religiunii este predat de către preoți, directorii școlilor, în senzul Art. 105 din Regulam. pt. aplicarea legii inv. primar, vor comunica consistoriilor bisericești absențele preoților dela lecții.

No. 2941—1928.

Obiect: Recomandarea broșurei „Istoria Muzicii la Români“.

Dl. Profesor Mihai Gr. Poslușnicu dela liceul „Laurean“ din Botoșani a scos o broșură intitulată, „Istoria muzicii la Români“.

Pentru poporanizarea acestei lucrări, Ministerul o recomandă bibliotecelor școlare primare urbane și rurale.

Revizor, M. Sasu.

Mulțumire ministerială

Onor. Minister cu ordinul No. 97645—1928 a aprobat să se aducă mulțumiri învățătoarei *Iuliana Luca* dela *Uioara*, pentru că lucrează cu căldură și abnegație, realizând rezultate foarte bune.

ȘTIRI.

* **Comitetele școlare sunt rugate să ne achite abonamentele curente și restante.**

* **Veturia Bica** — fiica dlui coleg Galacteon Bica din Cioara de Jos căruia și pe aceasta cale îi transmitem sincerile noastre condoleanțe — conducătoare la școala de copii mici din Pianul de Sus, în urma unui morb îndelungat și greu și-a dat blândul suflet în mâinile Creatorului în 14 Septemvrie a. c. în etate de abia 21 de ani.

* În numărul viitor vom publica noua împărțire a circumscripțiilor școlare de control din județul nostru.

* Domnii învățători sunt rugați să ne țină în curent cu mișcarea culturală din comunele lor.

* Rugăm pe toți acei domni învățători, cari n'au aderat până acuma la Asociația de înmormântare să grăbească cu aderarea pentruca să ne putem orienta dacă putem transforma societatea pe bază de reciprocitate. Să fim adica bine înțeleși. *Se va plăti numai 50 lei taxă de înscriere și 100 lei după un caz de moarte. Celce a plătit în cursul vieții 100 cazuri, nu va mai plăti nimic. După membrul decedat, urmașii lui primesc 50.000 lei.* Aderările să se trimită la adresa dlui revizor Sasu. Domnii învățători dela școlile minoritare încă vor fi primiți în asociație.